



75

Colectia POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE  
DINU MOROIANU

EDITATA  
DE REVISTA  
ȘTIINȚA  
TEHNICĂ

POLUL INTANGIBIL



DINU MOROIANU

# POLUL INTANGIBIL

★ ★

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

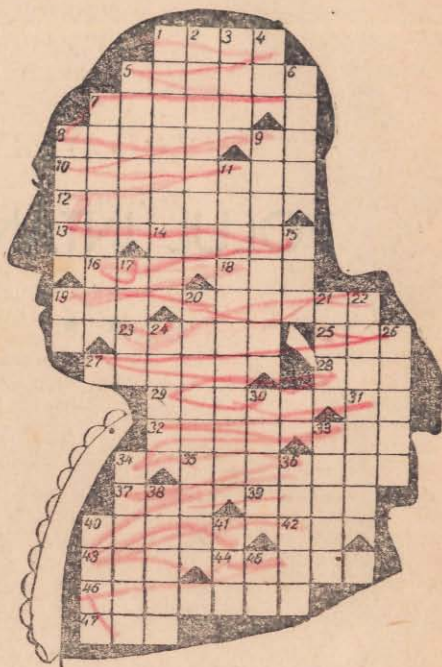
75

# CONCURSUL NOSTRU — ETAPA A DOUA

## EVRIKA

### Orizontal

1. A avut de spus un cuvint greu în termochimie. 3. Astronom din secolul al XVII-lea. 7. Masiv ale cărei regiuni învecinate s-au scufundat. 8. Au apărut în perioada siluriană. 9. Le găsiți la orice ursuz. 10. Pieris brassicae. 12. Afabili. 13. Literă grecească cu mare popularitate în fizică. 14. Greci. 16. Juglans regia. 18. Prefix. 19. Populație întilnită de Columb la debarcarea în lumea nouă. 20. Personaj mitologic. 23. Bătut. 25. Abreviație în botanică. 27. Îmbrăcăminte. 28. Pronume. 29. Fructele lui Morus nigra. 31. Prepoziție. 32. Zeiță. 33. Le găsiți într-un canal din Timișoara. 35. Rezervat. 37. Interjecție. 39. Nume masculin. 40. Animal din pădurile indo-malaieze. 42. Capete de nas. 43. Prefix. 44. Adverb. 46. A folosit pentru prima dată cuvintul chimie în vocabularul său. 47. Planetă mică.



### Vertical

1. Referitor la niște munți din țara noastră. 2. Stea din constelația Orion. 3. Grad. 4. Element simbolizat. 5. A spus despre Wöhler: Wöhler căuta un măgăruș și a descoperit un imperiu. 6. Floare. 7. A ajuns la concluzia că efectul prafului de pușcă se datorește producerii gazelor. 8. Vechi locuitor african. 9. „Savantul” din povești. 11. „Invenții”. 15. Numele unei perioade din străvechea istorie a Chinei. 17. Cărbune decapitat. 19. Notă muzicală. 20. Chimist italian. 21. Adverb. 22. Astronom egiptean. 24. Piatră semiprețioasă. 26. Dus. 30. Selavi indieni. 33. Scriitor umanist din secolul al XVI-lea. 34. A lucrat în domeniul poligrafiei. 36. Melc în neogen. 38. Semifabricat. 40. Insectă mică (pl.) 41. Conjunecție latină. 45. Simbol.

## POLUL INTANGIBIL

Rezumatul fasciculei 74

La redacția posturilor romine de televiziune se prezintă tînărul meteorolog Ion Vilsan, care pretinde că a descoperit un fenomen senzațional: un val de frig pornit de la Polul Sud s-a abătut asupra împrejurimilor polului austral. El cere ca un telereporter să plece la fața locului prilejuind astfel posturilor romine de televiziune un remarcabil succes în concertul televizor mondial.

Telereporterul Andrei Bujor pleacă cu avoracheta „Meteor” spre Montevideo (America de Sud). În drum face cunoștință cu profesorul Saratoga — vînător de animale, revenit din taigaua siberiană — și cu Igor Savciou, inginer-agronom din Verhoiansk. De asemenea mai cunoaște pe Pepitta, fiica profesorului Saratoga. Dar avoracheta este greșit teleghidată și, în loc să ajungă la Montevideo, aterizează forțat într-un loc necunoscut: o oază de vegetație luxuriantă în mijlocul unui deșert de gheață și zăpadă. În timpul nopții un tigru răpește pe profesorul Saratoga. Din vârful unui copac, se deslușește în zare un grup de așezări omenești. O echipă — în care a intrat și telereporterul român — pornește într-acolo.

—◆◆—  
(Continuare din numărul trecut)

— Totuși ar fi putut să apară pînă acum măcar un suflet de om, se arată don Rodrig nemulțumit, pășind primul în verandă și apoi în casă.

Nimeriră într-o încăpere mobilată cu cîteva scaune. Piedestale cu flori minunate atîrnau în ghirlande bogate de-a lungul pereților. Pe zidul din fund, un ecran de televiziune. Cum intrară, ecranul se luminează, și o voce îi poști să ia loc. Apoi apărură pe ecran figura unui... miner, cu... clasică sa cască prevăzută cu un proiector de lumină deasupra cozorocului.

— Fiți bine veniți la noi! Știam că pînă la urmă veți nimeri și singuri aici. Pentru că nu ne-am îndurat să pierdem nici o clipă de muncă, n-am putut să vă ieșim înainte, așa cum, de fapt, ar fi trebuit s-o facem.

Imi dați voie să mă prezint: Gheară de pumă. Acesta-i numele meu adevărat, din moși-strămoși, însă toată lumea imi zice Machiavel. Cu ce vă pot servi, dragi oaspeți?

Cei de față schimbară citeva priviri, apoi don Rodrig se hotări:

— În primul rind am vrea să știm unde ne aflăm?

Figura de pe ecran zîmbi:

— În viitoarea capitală a lumii.

Don Rodrig zîmbi îngăduitor:

— Așa ne-am inchipuit și noi! Ne pare bine că nu ne-am înșelat. Totuși avem o mică nesiguranță privind latitudinea și longitudinea acestui loc. Nu vreți să ne-o risipiți?

— Cine știe prea multe moare prea devreme! zeflemisi figura televizată.

Don Rodrig, temperament vulcanic, începu să-și piardă răbdarea, de aceea discuția o preluă neguțătorul de ceai indian:

— Apreciem iscusitele dv. vorbe de duh, dar tovarășii noștri de drum care ne-au trimis încoace nu înțeleg de glumă în situații delicate ca acestea. V-am ruga să ne permiteți a lansa un apel prin instalația dv. de radio — căci a noastră s-a stricat — spre a indica celor ce fără îndoială ne caută poziția noastră exactă.

— Guvernatorul nu permite folosirea acestor instalații pentru... convorbiri particulare! rinji figura cu mustață neagră de pe ecran.

— Mai termină cu „machiavelicurile“ astea, domnule Machiavel! izbucni don Rodrig.

— V-ați enervat? făcu cinic figura. Atunci să vă mai spun ceva, fiindcă, vorba aceea, o nenorocire nu vine niciodată singură; din acest moment vă declar prizonierii guvernatorului. Stai liniștit pe scaun, domnule negru! Nu te uita că ușa este deschisă; n-ai unde fugi! E drept că străzile sînt pustii fiindcă toți locuitorii sînt la lucru, în mină, și n-are cine te opri, dar te vei opri singur. Știi unde? La bariera de gheață și zăpadă, amice! hohoti Gheară de pumă.

— Am nimerit într-un ospiciu de nebuni, șopti Martin Stevenson la urechea lui Andrei Bujor. Să plecăm cît mai repede de aici!

— Vă anunț, amicii mei, că guvernatorul mă imputernicește să vă fac o propunere mărinimoasă: ar putea să vă taie nasurile, urechile, să vă scalpeze, să vă castreze, în sfîrșit să-și facă orice chef cu dv. Nu degeaba zice proverbul: la război, ca la război. El vă lasă viața, vă dă aceste locuințe confortabile, vă dă mîncare excelentă, dar vă cere numai un lucru: să munciți doi ani în minele noastre de uraniu. Atît. Nimic mai mult. Peste doi ani veți fi liberi să vă întoarceți fiecare la domiciliile voastre.

Don Rodrig se sculă de pe scaun:

— E o farsă de prost gust! Vei da socoteală de ea la timpul potrivit, domnule... Labă de hienă sau cum îți mai zice.

Pe fața celui de pe ecran trecu o umbră. Dar numai o clipă, pe urmă își reveni.

— Știu că nu-i ușor să te deprinzi cu ideea de a munci doi ani în fundul pămîntului, dar n-am ce face. Guvernatorul are nevoie de brațe de lucru, de aceea vă face această ofertă. De altfel n-aveți de ales decît între viață și moarte; de jur împrejurul acestei insule de verdeață se întinde un deșert de mii de kilometri

de gheață și zăpadă. Niciodată, chiar de vă veți incumeta, nu veți trece teferi peste acest pustiu al înghețului. Pină la prima așezare omenească aveți mil de mile marine... Doar o trombă să vă soarbă de aici și să vă depună iar între ai dumneavoastră!

— De ce ne pierdem vremea? Hai să plecăm! Nu vezi că n-o scoatem la capăt cu nebunul? sări don Rodrig de pe scaun și porni spre ieșire.

Ceilalți se ridicară și ei. Într-adevăr, discuția nu mai avea rost. Trebuiau să dea peste alți oameni mai de înțeles.

— La revedere, amicii și prizonierii mei! Să știți că data viitoare când o să veniți ca să acceptați de bună voie condițiile mele și o să vreți să vorbiți cu mine, nu vă mai permit să mă numiți altfel decât colonelul Machiavel!

Cei cinci ieșiră pe stradă, buimaci, ca după un vis urit. Încercară să intre în prima casă, dar cum puseră mina pe clanța ușii zidurile deveniră opace, de un alb-lăptos, iar soneria de la intrare zbirni violent. Un difuzor începu să repete mecanic: „Nu atingeți, pericol de electrocutare; nu atingeți, pericol...”.

Cind se potoli vacarmul, canadianul duse mîinile la gură și începu să strige în mijlocul străzii:

— Hello! Boys... Heloooo!

Louis Osterwald mărturisii convins:

— Să fi avut trompeta cu mine, îi sculam eu și din morți pe ăștia.

— Ce palme îmi vine să-i trag domnului Labă de giscă ăla... Uf! scrișni don Rodrig.

— Cred că dacă nu putem comunica cu nimeni, cel mai bun lucru e să ne întoarcem și să raportăm căpitanului, propuse indianul.

Drumul înapoi fu monoton. Discutară ce discutară despre cele întâmplate, dar nimeni nu fu în stare să dea nici o explicație acceptabilă; toți erau însă de părere c-au dat peste un demenț sau un... cabotin, dar substratul lucrurilor nu-l pricepea nimeni.

— Spunea — dac-ați fost atenți — că era informat de venirea noastră și ne aștepta. De unde știa asta? întrebă canadianul.

— Vorbea de un „guvernator” care ar avea asupra noastră dreptul de viață și moarte — exact ca pe vremea guvernatorilor romani. Ați observat? remarcă don Rodrig Duarez. În ce colț de lume mai există azi asta?

— De ce oare n-a vrut să ne comunice coordonatele sau măcar numele acestei regiuni? puse la rindul lui și Rajipur o întrebare.

Dar toate întrebările rămaseră fără un răspuns mulțumitor.

După un timp se plictisiră să le mai pună cu voce tare și fiecare și le continuă încă o vreme în gând. Cele câteva ore de marș neîntrerupt nu întirziară să-și facă efectul asupra unor oameni neantrenați ca ei. Deveniră morocânoși.

— Blestemată țară! mormăi negrul enervat, din cauză că o crenguță îl lovise în trecere peste ochi.

Iar don Rodrig, ceva mai încolo, săgetă cu „raza ucigătoare” un biet cuc:

— Du-te naibii, nu ne mai cobi, pasăre nesuferită! blestemă el punîndu-și arma înapoi în buzunarul de la piept, la un loc cu stiloul, cu care se și confunda de altfel la prima vedere.

În sfârșit zăriră silueta masivă a avorachetei. Grăbiră pasul și începură să strige și să fluiera.

Comandantul le alergă înainte :

— Bine că v-ați întors ! le strînse el miinile. Prin ce grijă am trecut ! Nu vi s-a întâmplat nimic ?

Cei cinci ridicară din umeri.

— În sfârșit... Mare scofală n-am făcut... Am avut ghinion, asta-i...

— Nu v-au atacat cumva ?

— Cine ?

— Indienii ! gemu cineva din apropiere.

Abia atunci observară că ceva mai încolo zăcea pe o buturugă, ținându-se cu miinile de cap, însuși secundul aeronavei.

Comandantul le explică :

— Grupul secundului plecat în căutarea profesorului Saratoga a fost atacat de pieile roșii, de indieni. Numai secundul a scăpat. Ceilalți au fost luați prizonieri. Ne temeam să nu vă fi întâlnit și pe voi în pădure.

— Dar grupul care a plecat la zăpadă ? întrebă Andrei Bujor.

— S-a întors teafăr !

— Și zăpada ?

— Există ! Zăpadă adevărată, de cea mai... autentică și originală fabricație ! aduse Madeleine Marquand, profesoara de geografie, o căldare de cauciuc din care răsturnă pe iarbă la picioarele lor un bulgăre de zăpadă înghețată.

— Am cîștigat prinsoarea, părinte ? întrebă Martin Stevenson cu aer satisfăcut pe preotul catolic.

— Asta-i o minune ! se închină preotul cucernic.

Apoi povestiră la rindu-le prin ce au trecut. Toată lumea i-a ascultat cu cea mai mare atenție. Chiar și bătrîna doamnă care leșinase de repetate ori veni cu un scăunel pliant de fier, ascultînd numai ochi și urechi. În schimb Pepitta Saratoga, într-o stare de completă apatie, pe un șezlong la marginea poienii, scria ceva pe un carnețel, întoarsă cu spatele la adunare.

— În concluzie, reluă comandantul, să vă spun și eu o veste proastă : mecanicii nu găsesc cauza defecțiunii motoarelor. Să facem un bilanț scurt, după 24 de ore de la așa-zisa noastră aterizare forțată : profesorul Saratoga a fost atacat de fiare sălbatice, cinci oameni „răpiți” de... pieile roșii, un orașel ocupat de un dement. Singurul rezultat pozitiv e că am descoperit cu această ocazie un fenomen senzațional : clima tropicală la un loc cu cea polară.

Bătrîna doamnă clătină dezolată din cap, își luă scăunelul și se pregăti să părăsească grupul. Dar brusc scoase un țipăt — unul dintre cunoscutele țipete isterice — și căzu mototol în iarbă.

Cînd își veni în fire, șopti întinzînd degetul spre marginea pădurii :

— Colo... indienii... au răpit-o...

Și leșină iar.

Într-adevăr, șezlongul nu mai era acolo. Îl găsiră răsturnat ceva mai departe în desîș. Probabil că bătrîna văzuse cum pieile roșii o ridicaseră pe sus, prin surprindere, pe fata profesorului și

de aceea țipase. Dar leșinul ei dăduse un avans considerabil răpitorilor, cărora li se pierduse din această cauză urma.

Martin Stevenson găsi o filă din carnețelul pe care Pepitta scria în momentul cînd a fost răpită. Foaia era puțin ruptă la o margine și călcată în picioare, dar se mai putea citi, și el o parcurse cu glas tare:

„... deci distruge scrisoarea ce am avut naivitatea să ți-o încredințez. E singura favoare ce ți-o mai cer.”

Bineînțeles nimeni dintre cei de față nu știa cui erau adresate aceste rînduri, de aceea roșeața din obrajii lui Andrei Bujor trecu neobservată.

Martin Stevenson aruncă ghemotocul de hirtie înapoi în iarbă, socotindu-l un banal crimpei din corespondența amoroasă a frumoasei argentinieni.

Mai tirziu, după ce se asigură că nu-l vede nimeni, Andrei Bujor ridică fila, o privi lung, gînditor și oită inciudat: „Ce chup ticălos trebuie să am în fața acestei fete!” — murmură el virînd ghemotocul în buzunar și intrînd în avorachetă, căci începuse să se lase amurgul și comandantul hotărîse, față de cele întimplente, ca nimeni să nu mai părăsească bordul aeronavei.

Nici santinele nu mai fură postate în poiană. Veghea se făcea înăuntrul „Meteorului”.

Ca și în noaptea precedentă, amurgul nu fu urmat de intuneric, ci direct de „zori de ziuă”. Era încă una din ciudățeniile oazei. Dar acum lumea se obișnuise cu ele și nimeni nu mai era intrigat ca în primele momente.

\*  
\*  
\*

Trecură cîteva zile.

Pasagerii terminaseră ultimele resturi de mîncare de prin geamantane. La bufetul aeronavei nu se mai găsea nici un strop de băutură și nici o fărîmă de sanviș. Chiar și borcanele de muștar se goliră. Canadienii și don Rodrig Duarez porniră de cîteva ori la vînătoare, dar, în afară de cîteva ghighirițe și niște papagali numai piele și oase, nu reușiră să impuște nimic, pentru că vinat nu prea se găsea în pădure, iar comandantul le interzisese să treacă de marginile poienii spre a nu fi atacați de indieni.

De fapt profesoara de geografie, bazîndu-se pe descrierea secundului, spusese la început că avuseseră de-a face cu patagonezi. Dar tot ea recunoscî apoi că rasa acestora dispăruse de aproape o jumătate de secol.

Tuturora le părea rău că se grăbiseră să dea drumul animalelor și înghițeau în sec la gîndul fripturilor de elan pe care le-ar fi putut minca dacă ar fi fost mai prevăzători.

Moralul unora dintre pasageri scăzuse mult, ceea ce enerva pe unii ca don Rodrig Duarez sau pe cei trei canadieni, ce nu puteau să-și inchipuie cum există pe lume ființe atît de puțin dirze, care să se descurajeze la primele lovituri ale soartei.

Ceea ce-i scotea mai ales din sărite era faptul că unii începură chiar să șoptească pe la colțuri — și numărul lor creștea teribil de repede —, spunînd că s-au săturat de această așteptare, care nu duce la nici un rezultat.

— Pînă la urmă, argumentau aceștia, ori ne predăm indienii-



lor, patagonezilor sau ce-or fi ei, ca să ne puie la stilpul de tor-tură, ori ne prezentăm guvernatorului să ne dea de lucru și de mincare.

Foarte puțini, din ce în ce mai puțini, erau aceia care nu admiteau nici una dintre soluții, susținând o a treia, după ei sin-gura onorabilă: să încerce să ajungă iar în lumea din care plecaseră; dar această soluție cerea luptă și curaj, calități cu care chiar la sfârșitul secolului al XX-lea nu era dotată întreaga omenire.

— Intii ar trebui să dăm roată acestei... insule de vegetație spre a vedea dacă nu cumva ne-a minșit Labă de guzgan ăla. Iar dacă nu găsim nici o ieșire prin bariera de gheață, dacă într-adevăr ea înconjoară oaza aceasta, atunci să încercăm să străbatem deșertul de zăpadă, susținu don Rodrig Duarez.

— Oare acum o sută sau două sute de ani, exploratorii Popu-lui Nord și ai Polului Sud nu parcurgeau pe jos sau în sănii trase de ciniș distanțe enorme de mii de mile prin pustiurile de gheață arctice sau antarctice? Dacă nu încerci, orice e imposibil. Tentativa noastră nu e supraomenească. Au mai făcut-o și alții și au reușit. Personal nu cred nici un cuvint din povestea cu deșertul de gheață îndrugată de Laba de hienă..., dădea Louis Osterwald din umeri.

— E absolut fantastic, chiar ridicol. E ca și cum ți-ai imagina o oază în mijlocul Polului Nord. E o poveste bună pentru copii, și încă pentru copii naivi, rise unul din mecanicii de bord.

— Cred că sintem în fundul unui gigantic crater vulcanic, cu marginile foarte înalte, pe ale cărui piscuri a căzut zăpadă abundentă. O avalanșă formidabilă a adus zăpadă pînă în fundul craterului, încercă comandantul o explicație.

— Cum se împacă prezența unor indieni cu obiceiuri sălba-tice cu imediata vecinătate a unor instalații ultramoderne de televiziune și radio? Eu de mult stau și mă frămint: nu cumva am dat peste ascunzătoarea unor pirați ai aerului? încercă timid Martin Stevenson să-și exprime gîndul.

De data asta nimeni nu-l mai invinui de „romantism“, iar fostul comandant murmură dus pe gînduri:

— Te pomenești că ei ne-au falsificat ghidajul!?

— În orice caz este o prostie să ne predăm de bunăvoie pînă ce n-am epuizat toate încercările de salvare! Incheie Louis Osterwald.

Ajunse însă un moment cînd situația devenise insuportabilă. Marea majoritate convocă o adunare și ceru comandantului să-și depună calitatea. Aleseră un nou comandant și hotărîră ca a doua zi să plece la „colonelul Machiavel“ spre a discuta condițiile capi-tulării.

— Sintem prea puțini și prea slabi ca să rezistăm, nu vedeți? N-avem ce minca. Indigenii ne decimează. Nu-i o rușine să lucrezi. Peste cîteva săptămîni, cînd vom vedea ce-i cu „colonelul“ ăsta, îl vom face noi să joace cum îi vom cînta.

Așa se făcu că, în ziua de 20 noiembrie 1978, peste o sută de oameni, bărbați și femei, plecară spre „reședința guvernatorului“.

Un grup restrîns de vreo douăzeci de inși îi priveau compăli-mitor din urmă; erau cei care se încăpăținaseră să rămînă pe loc. Printre ei se numărau: cei trei canadieni, don Rodrig Duarez, Chandra Rajipur, Louis Osterwald, Andrei Bujor, Madeleine Marquand, fostul comandant, doi mecanici și alții.

*Inapoi la București*

Ion Vilsan își făcuse un obicei. Cum trecea pragul casei, la prinz, întreba :

— Nici un telefon de la Pepitta, mamă ?

— Nimic, băiatule, nimic !

În acea zi, el își vesti însă mama altfel :

— Miine plec la Buenos-Aires, m-am hotărât !

Dar tocmai atunci, spre surprinderea sa, fu anunțat :

— Azi ai primit, în sfârșit, un aviz telefonic.

Vilsan sări bucuros și-și îmbrățișă mama :

— În sfârșit !

Ca niciodată mîncă cu atîta poftă ciorba, încît plescăiturile sale îi atraseră blîndețe muștrării ale mamei.

Telefonă apoi unui prieten ca să contramandeze o întîlnire și, așezîndu-se la masa de scris, începu să lucreze cu atîta chef și spor, fluierînd ca un băiețaș zglobiu în zilele de vacanță școlară, încît bătrîna nu se mai sătura să-l contemple — pe furîș, bineînțeles.

În cele din urmă sosi și ora mult așteptată. La primele acorduri de harfă care constituiau semnalul de apel al telefonului-televizor, Vilsan sări din fotoliu, dar pe ecranul telefonului apărî figura unui bărbat, necunoscut lui.

— Mă iertați că vă deranjez, spuse el. Sînt inginerul agronom Igor Savciiov din Verhoiansk. Am o scrisoare pentru dv. Iat-o ! o arată el în așa fel ca Vilsan să poată citi.

„Dragul meu Juan,

Îți scriu în grabă aceste rînduri. Tata m-a chemat urgent la Paris și de aceea n-am mai avut răgazul să-ți telefonez așa cum te-am anunțat. Mi-e frică, dragă Juan, de o teribilă catastrofă ce ne amenință. Mi-e teamă de ce-o să se întîmple cu tata, cu mine, cu tine, cu noi toți. Sînt doi ani de cînd trebuia să-ți dau un răspuns. «Valul de frig» ce s-a abătut asupra omenirii m-a făcut să întîrzii atît. Îneebunesc la gîndul că s-ar putea să nu ne mai vedem niciodată din cauza lui. Poate că aceasta e ultima mea scrisoare. Tata e neînduplecat. Nu-l mai recunosc.

Te sărut  
Pepitta“

— Scrisoarea, continuă inginerul, mi-a fost încredințată de signorina ca să v-o transmit personal. Cum eu mai întîrzii pe aici cîteva săptămîni...

— Vă mulțumesc ! răspunse Vilsan emoționat.

— Mă iertați dacă îmi permit să vă întreb, cunoașteți de mult pe signorina Pepitta ? întrebă cu un ton dulceag inginerul.

Vilsan relată de cînd și în ce împrejurări o cunoscuse pe frumoasa argentiniană.

— E scrisul signorinei Pepitta, de aceasta sînteți sigur ? îi mai arată Igor o dată scrisoarea.

— Nici vorbă ! îl recunosc dintr-o mie. Dar fiți bun, vă rog, și spuneți-mi și mie unde v-ați întîlnit cu signorina ! ceru Vilsan.

— În ziua de 16 noiembrie, pe cînd traversam Atlanticul cu avoracheta „Meteor”. Eu am coborît la Rio de Janeiro.

— Cum? Avoracheta „Meteor”? ridică Vilsan dintr-o dată glasul.

Dar interlocutorul său era foarte grăbit; își ceru scuze și întrepruse convorbirea spunînd că va reveni în altă zi.

Vilsan căzu zdrobit pe fotoliu. Apoi se ridică încet și porni spre ușă. Maică-sa îl văzu palid în prag și strigă alarmată:

— Ce ai, băiete, ție rău? Să chem doctorul? Ce s-a întîmplat?

Vilsan o privi drept în ochi. Pe chipul său se zugrăvea o mare tristețe.

— Am primit o veste îngrozitoare...

Și-și îmbrățișă mama cu ochii lacrimînd.

— Pepitta... cred că... în sfîrșit... Să mai am vreo speranță?... Știi catastrofa „Meteorului” de acum o săptămînă...

Oftă și adăugă:

— Pepitta călătorea cu acest „Meteor”!



Isabela Bujor se ținea tare. „E un caracter puternic de femeie” — gîndea bărbatul din fața ei. De fapt nici Isabela Bujor nu știa cită vreme va reuși să-și stăpînească nodul din gît și usturimea din ochi; lacrimile o asaltau, o greutate imensă o apăsa pe piept și o durere acută îi zvicnea în temple. Ascultase atență cuvintele șefului teleredacției din București. Era sîmbătă 20 noiembrie și chiar atunci se întorsese acasă cu copiii de mină, furioasă că Andrei nu venise la ora 10,30 la întîlnire în fața statuii lui Matei Corvin, așa cum îi promisese el însuși că va face într-o scrisoare prin care-i vestise laconic, după obicei, că e obligat iar să plece în interes de serviciu, la marginea pămîntului. Tocmai pregătea cuvinte de amar reproș pe care să i le spună soțului la prima ocazie, cînd acest bărbat politicoș și rece i-a ieșit în întîmpinare, s-a recomandat, i-a mîngîiat copiii și apoi i-a spus că vrea să-i comunice ceva „personal și confidențial”.

L-a poftit în casă, și el i-a spus cu menajamente, desigur, dar destul de transparent că „Andrei Bujor este deocamdată dispărut împreună cu ceilalți pasageri de pe avoracheta «Meteor»”.

— Se fac cercetări febrile. Avioanele citorva companii aeriene din mai multe țări patrulează pe deasupra oceanului spre a-i descoperi. S-a instituit un premiu de mare valoare pentru cine va da un indiciu care să ducă la aflarea dispăruților și unul de și mai mare valoare pentru cine-i va afla. Sînt peste o sută de oameni care trebuie salvați. Este una dintre cele mai misterioase catastrofe aeriene din ultimii 25 de ani, declară șeful teleredacției căutînd să arate soției lui Andrei Bujor că se fac eforturi intense pentru aflarea telereporterului și a tovarășilor săi de drum.

Apoi, pentru a-și arăta optimismul în această direcție:

— Cînd s-o întoarce Bujor, ce mai reportaj senzațional o să trîntească! Așa-i citeodată: pleci pentru una și te întorci cu alta... Și în 1966, cînd cu podul peste Niagara, tot așa am pătît-o și eu...

Omul se opri. Femeia din fața sa nu se mai putea stăpîni și

plungea acoperindu-și fața cu amindouă miinile. Iată situația pe care de la început bănuia că n-o s-o poată evita. Era un moment delicat. Orice i-ar mai fi spus n-ar fi fost decît incurajări de circumstanță. Nu credea nici el o iotă din ceea ce îndrugase. Cel puțin să dovedească respect pentru durerea acestei soții și să nu mai trîncănească verzi și uscate. Dar această atitudine era cea mai penibilă. Cum să stai nesimțitor la plînsul unei femei? Dar ce putea face? S-o mîngîie pe frunte ca pe un copil?

Isabela se ridică, ceru scuze și dispăru pentru cîteva minute din odaie. Cînd se întoarse, numai ochii ei păstrau urmele groaznicei încordări sufletești prin care trecera.

— Vă rog să mă iertați... E într-adevăr neplăcut...

Bărbatul se ridică de pe scaun:

— Îl admir pe Andrei Bujor că are o soție ca dv. I-o voi spune cu prima ocazie!

Apoi luîndu-și rămas bun:

— Orice știre, oricît de neînsemnată, despre soarta lui, veți fi prima care veți afla! Azi locul unui naufragiu sau al unei aterizări forțate nu se poate să nu fie grabnic reperat. Deocamdată nu s-a aflat încă nimic. Dacă avoracheta s-ar fi prăbușit, i-am fi găsit resturile. Cît timp nu găsim nimic, înseamnă că pasagerii ei trăiesc. Am socotit că e de datoria noastră să vă spunem adevărul și să vă punem la curent cu situația. Dar, așa cum v-am spus, toate speranțele și șansele sînt încă de partea noastră. La revedere și mult noroc, doamnă!

## CAPITOLUL VII

### *Un ospăț de pomină și o salvare cam de același fel*

Grupul celor douăzeci de oameni de pe „Meteor“ care nu acceptaseră să se supună condițiilor guvernatorului din „Oaza pustului de gheață“ se găseau într-o situație destul de dificilă.

În primul rînd dăduseră ocol oazei. Îl terminară în două zile. Socotiră că perimetrul ei nu era mai mare de 50 km. De jur împrejur, din nefericire, se întindea pustiul de gheață. În răstimpul acestor două zile, nimeni nu-i atacă. Întîlniră cîteva dintre animalele cărora le dăduseră libertatea cu puțin înainte — printre ele zăriră și elanul care de departe fugi din raza privirilor —, dar încolo nu observară nimic deosebit; nici piei roșii, nici alte neamuri de oameni nu le ieșiră în cale. Cînd reveniră la avorachetă, aceasta se afla intactă în poiană.

Scoaseră ultimele lucruri de care crezură că o să aibă nevoie — îmbrăcăminte cît mai călduroasă și cîteva resturi alimentare: praf de ouă, o lădiță cu marmeladă aproape pietrificată, niște pastile de spirt pentru combustione — și, după ce încărcară toate aceste „prețioase“ provizii în rucsacuri, porniră spre bariera de gheață.

— Și totuși, mărturisî excomandantul, parcă nu-mi vine să-mi părăsesc „Meteorul“!

— Dar nu-l părăsiți deloc! replică unul dintre mecanici. Por-

nim doar în căutarea de ajutoare ca să-l salvăm pe el și pe pasagerii săi.

— Poate că ar fi fost bine să vorbesc personal cu „guvernatorul” acela! stăruie fostul comandant.

— De prisos! îl incredințăm don Rodrig. E împedat cu ce fel de om avem de-a face. A atacat ceata secundului și a luat prizonieri — fiindcă eu sînt convins că „indienii” aceia sînt oamenii lui. A răpit pe profesorul Saratoga, căci oamenii lui au făcut asta, nu un biet tigru, de care profesorul, vîntor iscusit, s-ar fi putut apăra cu succes, și tot aceiași oameni au răpit și pe frumoasa fiică a profesorului!

— Și eu tot așa cred! încuviințăm canadianul Martin Stevenson. Dacă nu ne-a atacat pînă acum și pe noi e din cauză că sîntem cam mulți la număr și sperăm că foamea și lipsurile de tot felul or să ne silească curînd să ne predăm. Dar se înșală dumneavol! arată el cu pumnul, amenințînd un dușman invizibil din deșeu.

— Eu cred că aici trebuie să fie un fel de „colonie clandestină”, își dădu părerea negrul Louis Osterwald. De aceea numai aici ni s-a putut face o propunere de muncă forțată în mine, de prizonierat voluntar și așa mai departe. Mă uimește că un asemenea vestigiu a mai putut dăinui undeva pe glob în timpul nostru. Este într-adevăr un caz senzațional.

— Oricum, afacerea le merge bine de vreme ce au nevoie de brațe de muncă și vor să profite de orice ocazie spre a le achiziționa! conchise Chandra Rajipur, negustorul de ceai.

— Nici unul dintre cei plecați alaltăieri nu s-a mai întors, observă profesoara de geografie Madeleine Marquand. Probabil că se împacă cu noua situație.

— Sau nu mai pot da înapoi. Am impresia că colonelul Machiavel are deviza din „Infernul” lui Dante: „Lăsați orice speranță, voi care intrați!...”

— Cred că datoria noastră e împedat, spuse hotărît don Rodrig, trebuie să ne reîntoarcem cu ajutoare ca să ne salvăm tovarășii și „Meteorul”.

— Ceea ce nu-mi pot explica este cum de nu ne-au găsit cei trimiși în căutarea noastră? Din clipa cînd n-am aterizat la ora fixată pe aeroport, o armată întregă de avioane și radaruri cred că a pornit să ne caute! își exprimă nedumerirea unul dintre mecanici.

— Și, în definitiv, încotro ne avîntăm? întrebă Martin Stevenson.

Don Rodrig îl privi cu un aer superior:

— Facem o mică excursie, amice! Drept peste pustiul de gheață.

— Cît de mică, dacă nu vă supărați? surise Chandra Rajipur. Profesoara de geografie interveni:

— Cred că ar fi bine să punem lucrurile la punct. Nu e vorba de nici o excursie „mică” sau „mare”. Personal n-am habar unde ne aflăm. Nu știu ce întindere are pustiul de gheață.

— Judecînd după palavrele lui Machiavel-Labă de puma, pare să fim la Pol și de jur împrejur mii de kilometri numai de zăpadă și gheață! bombăni Louis Osterwald.

Madeleine Marquand spuse simplu, dar răspicat:

— Dacă am avea de străbătut o sută-două de kilometri de zăpadă și gheață, mai merge, dar mai mult nu cred c-am putea suporta neechipați și nealimentați, fără provizii și țără...

— Ba vă înșelați! Dorința noastră de succes..., începu don Rodrig, dar profesoara i-o tăie repede:

— Vorbe!... În fața frigului de  $-40^{\circ}$ , a viscolului și a foamei, dorința de succes nesprijinită de condiții corespunzătoare rămâne un ideal irealizabil. Singura noastră speranță este să nu fie prea lat acest pustiu de gheață. Propun să pornim să-l străbatem și dacă peste trei zile nu ieșim la liman ne vom întoarce aici, la „Meteor“. În felul acesta nu ne vom expune prea mult nici frigului, nici foamei.

— Atunci, înainte, marș! strigă canadianul Martin și o porni fluierind.

Prima zi au mers cu spor, Vreo 32 km peste o nesfârșită cimpie de zăpadă înghețată. Din loc în loc, grămezi mari de stinci, rocă golașă, silix sau granit, pe care pe ici-colo creștea un mușchi firav în părțile unde nu sufla vântul și zăpada.

În ziua a doua, către ora prinzului, se porni viscolul, astfel că se opriră și rămăseră pe loc într-un iglu<sup>1</sup> până a doua zi. Băură un ceai cu marmeladă și se culcară destul de indispuși.

În ziua a treia zăriră de departe niște pete roșii și cind se apropiară avură surpriza să constate că erau un fel de băltoace în care creșteau niște ieurburi de culoare roșatică. Ceea ce era de-a dreptul uluitor era că apa nu înghețase.

— Probabil că este alimentată subteran de o pinză de apă caldă! explică Madeleine Marquand.

Toată ziua înaintară printre asemenea lacuri, care, din păcate, nu conțineau decît alge roșiatice și nicidecum animale care să se poată vîna și mânca.

Foamea începu să-și arate colții:

— Cred că ne-am putea întoarce! își dădu părerea unul dintre mecanici.

— Ba, dimpotrivă, dac-am ajuns pînă aici ar fi o prostie să ne întoarcem. Poate că mai avem pușin și dăm de liman! se împotriviră canadianii.

Cum cea mai mare parte era pentru continuarea marșului, ceilalți se supuseră, deși cu cîrteli.

În ziua a patra intrară într-o regiune deluroasă. Anevoios urcau și coborau pantele terenului acestuia destul de accidentat.

Seara își făcură coliba mai devreme decît de obicei, oboșiți frînți. Cînd se sculară a doua zi, șase persoane dispăruseră...

— S-au reîntors „la bază“! făcu negrul haz de necaz.

— Mai bine, aprobă Madeleine Marquand. De ce să-i fi avut pe conștiință?

Și grupul se puse iar în mișcare. Marmelada se terminase. Pastilele de combustibil erau pe sfîrșite. Praful de ouă, avuseseră ghinionul să se spargă punga și să se verse pe jumătate. Nici o vietate cit de mică nu intrase în raza armelor lor.

În ziua a șasea se iscă iar o furtură, și temperatura cobori dintr-o dată la  $-40^{\circ}$ . Un timp după ce se culcară Andrei Bujor

<sup>1</sup> Colibă de zăpadă.

și comandantul se trezără și-și dădură seama de pericol; începură să zguduie pe cei adormiți și să-i scoale. Trei dintre ei nu se mai trezără niciodată. Trompetistul Louis Osterwald fu printre ei: înghețase sub crusta de zăpadă ce-i acoperea veșmintele mult prea subțiri.

Viforul încetase, dar cerul rămăsese mohorit. Săpară cu mâinile o groapă în zăpadă și puseră cele trei cadavre înăuntru. În clipa când le acoperiră, cerul se aprinse ca o imensă draperie de foc. Se priviră uimiți și se înțeleseseră din priviri: era o auroră polară, nu mai încăpea nici o îndoială. Deci se găseau la Pol. Abia acum se convinseseră de situația îngrozitoare în care se aflau.

— Vedeți, acum se explică de ce nu se întunecă aici noaptea și de ce-i lumină aproape în tot timpul celor 24 de ore! murmură Madeleine ca pentru sine, deși de mult bănuia aceasta.

— Norocul m-a părăsit de astă dată! se întinse unul din mecanici pe zăpadă. Nu mai vreau să mă mișc de aici. Încotro să merg?

— Ne vom întoarce în oază! îl zgâlții don Rodrig. Scoală-te; dacă adormi, ești pierdut!

— Toți simțem pierduți. Nu vă rog decît să mă lăsați să dorm. Mi-e atît de somn!

— Scoală-te, hai! urlă don Rodrig și începu să imboldească pe cei din jur.

Și chiar atunci grupul se puse în mișcare. Mici puncte negre, unsprezece înfime punctișoare, care se firau cu greu prin imensul deșert de zăpadă, biete epave aproape degerate, sfîrșite de foame și de puteri.

În față mergea don Rodrig. Convoiuil îl încheia Andrei Bujor. La un moment dat, Madeleine căzu.

— Mergeți înainte, gemu ea, pe mine lăsați-mă!

— Moartea să mă ia dacă te-oi lăsa aici! se înfurie don Rodrig și, descheindu-și haina, scoase o sticlură de rom.

— O păstrez de mult. Acum a sosit momentul. Trage o dușcă! O să te pună iar pe picioare!

Într-adevăr, profesoara se ridică iar, dar pașii ei tot impleticiți erau. Chandra Rajipur și Martin Stevenson o luară fiecare de braț.

— Cred că n-o să mai vedem oaza! spuse iar la un popas mecanicul.

— Ești un dobitoc! îl apostrofă don Rodrig. Aj s-o vezi și n-ai decît să mori cînd oi fi pe pragul „Meteorului“, dar acum, hai la drum!

Don Rodrig o și porni înainte. Dar nu observă că nimeni nu-l urma. Oamenii nu se îndurau să plece mai departe. Îl urmăreau deocamdată numai cu privirea. Și mare le fu mirarea cînd îl văzură că ridică miinile în sus, țipă și dispăre ca înghițit de... zăpadă.

Abia atunci Martin Stevenson sări și o porni pe urmele sale.

— Hei, don Rodrig! Alo! Don Rodrig! strigă canadianul, alergînd către locul unde dispăruse Duarez.

Dar fu rîndul celorlalți să rămînă înmărmuriți cînd îl văzură și pe Martin Stevenson pierind ca înghițit de zăpadă, în același loc unde dispăruse și don Rodrig.

Andrei Bujor se ridică încet. Ceilalți îl priveau speriați și întrebători în același timp.

— Dacă dispar și eu să nu mai vină nimeni după mine! ceru el și o porni călcind cu băgare de seamă pe urmele lăsate în zăpadă.

Madeleine gemu cu voce deznădăjduită:

— întoarce-te, nu pleca singur! și întinse o mână spre el, ridicându-se într-o rină, dar recăzu din nou pe zăpadă.

Vintul începu să sufle și să spulbere omătul.

Curind avea să se dezlănțuie o nouă furtună.

Andrei Bujor pășea încet, precaut. Aceasta și din cauză că nu mai avea puteri. De câteva ori pînă acum fusese gata să arunce aparatul de filmat, destul de greu, pe care îl căra în rucsacul din spinare și care devenise de cîtva timp inutil, dar de fiecare dată aminase pentru mai tîrziu. Ar fi dat bucuros ultramodernul aparat în schimbul unei singure farfurii cu supă. Însă un astfel de schimb nu-i oferea nimeni.

Mai întoarse capul o dată și prin neaua zburătuită văzu în urmă grupul tovarășilor săi ridicîndu-se și pornind pe urmele sale.

Apoi mai făcu un pas, cu privirea tot spre ei, și deodată simți cum se răstoarnă, cum alunecă cu iușeală pe o suprafață înclinată și cum se izbește de ceva dur și păros care-i oprește căderea. În jur, o obscuritate în care nu putea deocamdată distinge nimic. Se ridică în picioare ținîndu-se de șold, unde se lovise în cădere, și atunci auzi vocea baritonală — și ca de obicei înfuriată — a lui don Rodrig:

— Era să-mi cazi în cap, amice, ce naiba!...

— Dar Martin Stevenson, ce-i cu el? întrebă Andrei Bujor.

— A leșinat. Uite-l colo! arată negustorul de cafea spre o mogildeață care zăcea pe jos.

Nu fu nevoie de prea multă vorbărie ca să priceapă că amindoi alunecaseră într-o crăpătură a gheții. Pentru ca cei de afară să nu pătească același lucru, își uniră puterile și, ducînd palmele la gură, începură să strige către deschizătura mică cit un chepeng din plafon, prevenindu-l. Martin Stevenson își veni și el în fire și, pipăindu-și cucuiul, bombăni:

— Ce trîntă, nu glumă!

— N-ai un chibrit? îl întrebă Duarez.

Canadianul scoase o baterie electrică, o aprinse și-i plimbă lumina peste tot; într-adevăr se aflau într-o crăpătură a gheții. Cînd luminară și peretele din fund, avură surpriza să constate că el era în întregime „tapisat” cu un fel de cojoc imens și lăptos. Într-o parte, un colț de fildeș ca de elefant ieșea din gheață:

— E un mamut! declară don Rodrig. Te pomenești că ne aflăm undeva în Siberia!

În deschizătura de sus apăru capul mecanicului:

— Alo! Ce-i cu voi? Unde sînteți? strigă el.

După ce îi relatară ce s-a întîmplat, acesta le aruncă o frînghie:

— Legați-vă și o să vă tragem noi sus!

Canadianul începu între timp să stărîme gheața, cu un cuțit, în jurul colțului de fildeș.

— Ai innebunit complet! îl zeflemisi don Rodrig. Acum îți-ai găsit să aduni comori?

Canadianul surise:

— Veți vedea că am dat peste ceva mai valoros decît o co-



moară! Nu vrei să filmezi, prietene? se adresează el telereporterului. Un mamut intact prins în aceste ghețuri de cine știe câte mii de ani e un subiect senzațional...

Andrei Bujor își potrivește aparatul să înregistreze la întuneric (datărită unui dispozitiv emițător și proiector de raze infraroșii) și „luă câteva zeci de metri“.

— Scena cea mare o vei filma însă afară! îl asigură canadianul izbutind între timp să scoată în întregime colții și trompa mamutului de sub gheață.

Primul ieși don Rodrig la lumină, urmat de Andrei Bujor. Martin Stevenson rămase la urmă trăgându-l în jurul mamutului de parcă l-ar fi cuprins brusc o pasiune de biolog mult timp înăbușită.

Îl strigară de câteva ori până, în sfârșit, se îndură să iasă.

Ca să-l scoată afară a fost un chin. Toți trăgeau de frînghie și abia-abia izbutiră să-l ridice.

Cind apăru la suprafață, canadianul ridea.

— Îți convine să rizi după ce cîntărești cît o balenă! bombăni don Rodrig.

Însă toți holbară ochii cînd Stevenson le arătă o halcă enormă de carne păroasă din... trompa mamutului.

— Faceți foc! chicoti el. Avem ce minca. O friptură delicioasă.

— Ești nebun! Vrei să mîncăm hoituri?

— Ba e cea mai bună carne congelată, roză și apetisantă. Priviți numai! desprinde el o bucată din halcă. Cum o dezghețăm, cum începe să picure singele din ea. Sintem salvați!

Mecanicul nu așteptă de două ori indemnul canadianului. Aprinse focul, și în curînd carnea începu să sfiirîie, emanînd un miros ispititor de friptură.

Unul cite unul, cei de față, neputînd rezista tentației, începură să guste cite o bucăciță, apoi să mîncească pe săturate din delicioasa friptură de mamut.

— Așa, își linse Martin Stevenson la sfîrșit degetele, miine facem o supă bună, iar poimîine... poimîine, desigur, vom pregăti un biftec. Ce ziceți?

Într-adevăr, cu stomacul plin, toți aveau chef de vorbă și de glume. Madeleine Marquand se refăcuse și ea și începu să construiască tot felul de ipoteze despre mamutul găsit.

— Deci iată cum se confirmă o teorie de mult lansată că și la Polul Sud n-a fost întotdeauna clima și biosfera regiunilor polare de azi; că și aici frigul și înghețul au invadat treptat continentul...

— Păreră mea este că noi tot în Groenlanda ne aflăm! o necăji canadianul.

— În acest anotimp, numai la Polul Sud este „zi veșnică“ ca aici; la Polul Nord, acum, e „noapte veșnică“. Pe de altă parte am urmărit într-unul dintre „amurguri“ să văd steaua polară... Și n-am văzut-o. Numai din emisfera australă nu se vede niciodată steaua polară, își apăară profesoara ipoteza.

— Cine știe cum a fost vizibilitatea...

Între timp vîntul se-nțeșise. Viscolul începu să-și arate colții.

— Eu cred că ar fi bine să ne adăpostim în crăpătura de gheață! propuse canadianul. Ideea fu acceptată. Se transportară deci cu toții acolo.

— Dar știi că bună idee ai avut cu friptura ta! recunosc don Rodrig între două căscături, înainte de a adormi. Apoi adăugă: Ești

un geniu, canadianule! și se cuibări mai adine în părul mamuțului. Mă culc în sfârșit mulțumit după atâtea zile de caznă.

— Bieții noștri tovarăși de drum... Au pierit prea devreme. Ce n-aș da să-i avem și pe ei cu noi! suspină Madeleine.

— Parcă pe noi cine știe ce ne așteaptă! șopti ca pentru sine indianul.

Afară viscolul se dezlănțuise în toată urgia sa.

\*  
\* \* \*

A doua zi fu vreme bună. Încărcară ranițele cu carne de mamuț și o porniră de dimineață la drum.

Mergeau cu spor, când, deodată, observară la orizont un punct negru ce creștea repede venind spre ei. În urma lui deosebiră curind un vârtej de zăpadă spulberată. Când puseră binoclul la ochi văzură că era o sanie cu motor.

— Iată salvatorii noștri! chiuî don Rodrig.

— V-am spus eu că lumea ne caută! făcu vesel comandantul. Iată dovada!

Canadianul aruncă cit colo ranița cu carne de mamuț:

— Nu mai avem nevoie de conserve! o împinse el cu piciorul tăvălind-o prin zăpadă.

Erau două săniî cu elice. Sosiră în cîteva minute. Din ele coborîră cîteva oameni cu haine îmblănite și le făcură semn cu mina:

— Deci tot spre oază v-ați hotărît să vă întoarceți! Înțelept lucru! le vorbi cel care mergea în față apropiindu-se de ei.

Cînd ajunse la cîteva pași, Martin Stevenson strigă:

— Dumneata ești colonelul... Machiavel!

— Da, și-mi pare bine că m-ați recunoscut. „Guvernatorul“, în marea și nețărmurita sa generozitate, s-a milostivit de voi și m-a trimis să vă salveze...

— Cum, ne permite să ne reîntoarcem în America? întrebă don Rodrig bucuros. Atunci tot este om de treabă!

Interlocutorul său rise ironic:

— Vă face un hafir mai mare: vă permite să lucrați în mină, chiar acum... Vă spun: viața dv. e în mîinile sale. Nu știu de ce vă cruță. În alte împrejurări a fost neîndurător.

— Și dacă nu vrem? făcu don Rodrig un pas înainte.

— Fiți serioși! se încruntă „colonelul“. Poate nu vă dați seama de situația în care vă aflați? Să v-o spun eu: vă aflați la Polul Sud — fără șagă, ați avut doar prilejul s-o constatați! Ați făcut o încercare de... evadare și cred că a doua n-o veți mai risca, fiindcă șansele sînt nule. De aceea ați și pornit-o acum înapoi spre oază. Și în definitiv nu știu de ce pierdeți vremea ca să vă conving să lucrați în mină. Vă pot constrînge! Vă constrînge natura, la urma urmei. În pădure nu veți găsi de mîncare. Mana cerească din biblie nu cade prin locurile acestea...

Canadianul șopti la urechea lui Bujur:

— De fapt, are dreptate Copită de... măgar ăsta...

— Iată o scrisoare semnată de celălalt grup de pasageri ai rachetei! le întinse Machiavel o hirtie. În vreme ce dv. îndurați mizerie și vă pîndește moartea, cit de bine se simt ei!

— Dă-ne voie să ne sfătui puțin, interveni comandantul,

— Cum doriți! se îndreptă Machiavel cu suita spre sănii.

Apoi după doi pași:

— La asta nu vreți să vă uitați?! se întoarse el întinzându-le iar scrisoarea de adineauri.

— Nu, mulțumesc! refuză comandan'ul.

Grupul celor unsprezece călători se depărtă și se adună ceva mai încolo, după un dimb. Trebuia să ia o hotărâre. La început cei mai mulți fură de părere să nu accepte propunerea, dar după un timp Madeleine reuși să-i determine să primească, deoarece convingerea ei era că se aflau într-adevăr la Polul Sud, iar cu mijloacele ce le aveau n-ar fi putut niciodată înfrunta mii de kilometri de gheață și zăpadă.

— Tot ne hotărîsem singuri să ne întoarcem la oază, încheie ea.

— După ce vom vedea cum merge treaba și ne-om întări puțin, vom face o răscoadă, vom pune mina pe guvernator și-l vom sili să ne redea libertatea...! plănuî mecanicul.

Ideea aceasta fu acceptată în unanimitate.

\* \* \*

Întinderile nesfîrșite de gheață defilau cu peisajul lor sfîșietor de monoton de-a lungul ferestrelor saniei.

— N-am întîlnit nici un animal viu pe aici, în atîtea zile! Nu-mi închipuiam că o să fim atît de ghinionişti, mărturisî Andrei Bujor.

— E și greu de întîlnit vreo vietate pe aici! clătîină Machiavel capul. Doar sintem foarte aproape de Polul Sud.

— Am mai auzit povestea asta și tot nu o cred. Nu știu de ce vrei să ne induci în eroare! se amestecă în vorbă canadianul din spatele lor. Acum sintem „prizonierii“ dumitale. Poți să ne spui adevărul.

— Pe cuvînt de onoare. Ne aflăm la 88° latitudine sudică!

— Și cu oaza, cu ea ce-i? Ea-i pe linia tropicului? rise batjocoritor Martin Stevenson.

— Nu, și ea este tot la 88°! își dădu Machiavel glușa pe ceafă și-și desfăcu gulerul. Mustața neagră și tenul măsliniu îi dădeau un aer ciudat.

— Mă iertați, cred că sintem la Polul Sud, dar în ceea ce privește oaza..., interveni Madeleine Marquand.

— În oaza noastră, „guvernatorul“ a stabilit alte legi geografice!

— Întotdeauna am apreciat felul dv. de a glumi... serios... Acum însă ați fost delicios! pufni în ris profesoara, iar după ea, contaminați, toți ceilalți. Numai elevii mei, continuă ea în același ton de glumă, „stabilesc“ alte legi decît cele din manualele de geografie, dar atunci le dau nota 1.

— Ah, sînteți profesoară de geografie... Guvernatorul se va bucura cînd va afla. De mult avea nevoie de un geograf. Iată, doamnă, ca să nu vă mai frămîntați zadarnic. Sînteți la Polul Sud, o repet, la 88° latitudine sudică. Mai mult nu vă pot spune, fiindcă dacă ați cunoaște secretul oazei ar trebui să muriți. Guvernatorul e neînduplecat în privința asta. Vă avertizez.

De altfel, se întoarse el spre ei, descheîndu-și complet haina și scoîndu-și mînușile, nici acum nu-mi pot explica de ce s-a purtat

governatorul atît de blind cu dv. De ce nu v-a lăsat să muriți în pustiul acesta de gheață?

— Dv. nu sînteți oameni? Nu aveți nici un pic de omenie? Guvernatorul n-a făcut decît ceea ce era dator să facă. Nici nu trebuia să ne lase să ajungem în situația asta! se revoltă Madeleine.

— În grupul celălalt am dat peste un preot. Preoții dv. tot așa vorbesc: să fii bun, să ajuți pe semenii tăi etc. etc. Dar eu, colonelul Machiavel, Gheară de pumă pe numele meu de patagonez, am constatat de mult că ceea ce spun preoții dv. și dv. înșivă e o minciună; cine crede în ea este cel mai mare dobitoc. Omul alb se naște cu instincte criminale. El trebuie să piară! Noi, ultimii locuitori ai Țării de Foc, ne-am refugiat aici ca să scăpăm de albi și de blestemățiile lor. Am jurat cu toții să ne răzbuim strămoșii exterminați de albi, exterminînd și noi la rîndul nostru pe toți albi din lume...

Patagonezul vorbea cu un ton aspru. Vocea avea duritatea și patosul urii. Mustața mică, neagră parcă i se zbirlise, și buzele dezveliseră în crisparea lor caninii, ca ai unui dulău ce-și arată colții. În uruiala motorului, vorbele sale aduceau chiar cu un fel de mîriit.

— Parcă-mi pare rău că ne-am predat acestui paranoic! murmură Martin Stevenson.

— În curînd însă va veni ziua cea mare a judecării supreme; atunci vom privi leșurile miliardelor de albi semănate pe întînderile pustii ale lumii, și neamul nostru va reintra iar în posesia pămînturilor de pe care a fost alungat.

— Și dacă vor mai rămîne cîtiva albi... de sămință? O să-i omori și pe aceia? îl zeflemisi don Rodrig.

Patagonezul îl privi cu ochii aproape închiși de ură:

— Vor munci ca sclavi pentru gloria și mărirea străbunilor noștri din Țara de Foc!

Voi să mai adauge ceva, dar se opri:

— V-am spus destul. V-am spus poate prea mult. Dar mi-a fost necaz. Guvernatorul nostru a jurat împreună cu noi că n-o să cruțe niciodată viața vreunui alb și iată că acum și-a călcat jurămîntul.

Și întorcîndu-se brusc spre Andrei Bujor:

— Dumitale să-ți mulțumească dumnealor, făcu el un gest cu mina roată, că de hatîrul dumitale mi-a dat ordin guvernatorul să plec în căutarea voastră și să vă salvez.

— Mare trecere au telereporterii, n-am ce zice! îl complimentă pe șoptite canadianul pe Andrei Bujor.

— Sînteți sigur că pentru mine, pentru persoana mea s-a făcut această expediție de salvare? Eu cred că guvernatorul mă confundă. Poate caută pe altcineva.

— Ba nu! Știe el ce vrea! De fapt nu guvernatorul se interesează de dumneata, oftă patagonezul virîndu-și iar mîinile în mînuși.

— Dar cine? deveni Andrei curios.

— Hm! Vrei să știi cine? În definitiv cred că pot să-ți spun: o femeie!

Cei de față scoaseră murmure de exclamație.

— Ai căzut cu tronc la inima vreunei patagoneze! îl bătu Madeleine pe umăr. Și nu ne-ai spus nimic. Ești un cavalier autentic!

---

<sup>1</sup> Dementă ce se manifestă prin ambiții de grandoare nemăsurată.

— Cum o cheamă? Nu cunosc nici o femeie! Cred că glumești, colonele! se apără Bujor.

Dar ceilalți clipeau șiret din ochi și-i făceau semne de liniștire ca și cînd ar fi înțeles că protestele sale sînt numai de formă.

— Cherchez toujours la femme! rosti sentențios comandantul.

— La donna e mobile...! Incepu să fredoneze mecanicul.

Chandra Rajipur, liniștit, murmură filozofind ca pentru sine:

— Poate că de aici se trage ori tot ghinionul, ori tot norocul nostru.

Andrei Bujor încercă să mai obțină cîteva informații de la patagonez, dar acesta se încăpățîină în muțenie și nu mai scoase nici un cuvînt în tot restul drumului.

Cînd ajunseră la marginea oazei și părăsiră sâniile, Andrei încercă o ultimă și unică manevră:

— Aș vrea să mulțumesc guvernatorului, încercă el cu gîndul ascuns de a se înfățișa aceluia misterios personaj încă nevăzut de nimeni și mai ales dornic de a afla cine este femeia care... îl „protejează“.

— Absolut imposibil! declară patagonezul categoric. Niciodată un alb nu va vedea „fața“ guvernatorului. „Marele creator al lumii“ nu poate fi pîngărit de privirile „prizonierilor“ săi. De altfel legea oazei pedepsește cu moartea pe oricine ar încerca acest lucru.

## CAPITOLUL VIII

### *In care agronomul Igor Savciov ne apare a fi complet nesperios*

În moderna bibliodiscofilmotecă din Rio de Janeiro dăm peste o cunoștință veche, peste Igor Savciov, agronomul siberian. Ce caută el aici? Studiază lăcustele pampasurilor? Cercetează publicațiile agrotehnice ale statelor din America de Sud?

Are niște fotografii în față și le privește comparîndu-le unele cu altele. Ele înfățișează chipuri de... femei bineînțeles. De fapt, dacă privim mai cu atenție, observăm în toate pozele una și aceeași femeie. O minunată spaniolă cu o coafură clasică susținută de un pieptene. Apoi aceeași persoană cu un superb șal de mătase pe umeri. Și în multe alte atitudini și situații: într-o barcă pe lac, în balconul locuinței uînd un ghiveci de flori, la brațul unui bărbat...

Aici privirea lui Igor se întunecă. El trîntește fotografiile pe masă și apucă în ciudat colecția microfilmată a ziarului „Pueblo“ confundîndu-se, vizibil îndispus, în lectura unei informații prizărite într-un colț de pagină:

„Aflăm că un inginer sosit din Buenos Aires a propus trustului «Refrigeration» — cel mai mare concern de frigorifere și carne congelată din lume — o invenție interesantă care ar putea revoluționa tehnica industriei frigului“.

Igor Savciov răsfoi cîteva pagini plictisit.

Apoi citi în alt număr al ziarului:

„Inginerul Alvarez y Sevilla a prezentat zilele acestea direcției trustului «Refrigeration» o invenție extraordinară: «aparatură generator de temperaturi joase». Este o invenție epocală. La înfățișare, aparatul arată ca un stingător de incendiu de acum cîteva zeci de

ani. El funcționează chiar după același sistem: adică prin răsturnare, numai că, în loc de a împrăști spumă și lichid, proiectează un snop de raze care îngheață orice obstacol organic pe o rază de 200 m. Aparatul realizează aceste temperaturi joase, transmitând la distanță o energie considerabilă rezultată din descompunerea nucleară a uraniului.

Aparatul poate produce însă și temperaturi înalte. Acțiunea sa accelerează sau încetinește mișcarea electronilor materiei asupra căreia este îndreptată. Din accelerare rezultă temperaturi ridicate (corpul respectiv «se infierbîntă»), iar din încetinire, temperaturi joase (corpul «se răcește»). Pentru cine dorește să cunoască în-deaproape acest aparat, există banda microfilmului nr. 167.184 C. pe care reporterul nostru, prezent la demonstrația inginerului, a făcut-o la fața locului.<sup>1</sup>

Siberianul își însemnă numărul microfilmului și-l ceru, formîndu-i cifrele pe claviatura unei mașini asemănătoare cu cea de calculat aflătoare pe masa sa. Peste cîteva clipe, pe mașina pe care claviase numărul, se lumină un mic ecran pe care scria: „sîntei servit”.<sup>1</sup>

Igor trase de o clapă, iar un burduf cum aveau pe vremuri aparatele fotografice se desplîie, lungindu-se cu cîteva palme. În fundul acestui burduf era un ecran de televiziune. Siberianul își viri capul în burduf și apăsă pe buton.

Pe ecran începură să se deruleze imagini:

Un elicopter aterizează în pampas alături de o cireadă de bivoli. Gauchosii călări cu pălăriile lor tradiționale și pături pe umeri îl înconjoară numaidecît, primitori și expansivi.

Din elicopter coboară cîțiva oameni. Unul duce un geamantan. O persoană din grup spune gauchosilor că vor experimenta un aparat de curînd inventat și că orice s-ar întimpla să nu se neliniștească nimeni.

Apoi bărbatul cu geamantanul, probabil inventatorul, scoate la lumină un fel de stingător de incendiu și-l arată celor de față. Cîneva din comisie ciocănește pereții aparatului și întrebă dacă e greu.

Inventatorul îl informează: 5 kilograme.

Apoi inventatorul îl răstoarnă, îl duce la umeri și ocheste — de parcă ar avea o pușcă în mîini — un cîrd de ciori gălăgioase care zboară pe deasupra. Cîteva cad la pămînt. Gauchosii se reped pe caii lor și le ridică din fugă aducîndu-le comisiei. Ciorile sînt moarte. Penele lor acoperite de brumă și zăpadă stau țepene: ciorile au înghețat.

Apoi experimentatorul îndreaptă aparatul spre suprafața ierbiî. Pe loc virful ei îngălbenește, pălește, se răsucește și se rupe, acoperindu-se de cristale fine, albe de gheață.

Un bivol răzlețit de cireadă paște liniștit la o aruncătură de laso depărtare.

<sup>1</sup> În această bibliotecă, deservirea cititorilor se făcea pe baza unui detector electronic de titluri care găsea în cîteva secunde materialul cerut. În loc de catalog pe autori și probleme sau în loc de fișe, aici existau bande de magnetofon pe care se imprimaseră titlurile materialelor, și detectorul electronic le identifica pe baza unui sistem asemănător cuplajelor de la centralele telefonice automate.

Inventatorul îl ochește cu stingătorul lui.

Bivolul se cutremură, face cițiva pași impleticiți, începe să ragă, cade în genunchi, apoi se prăbușește de tot și în sfârșit cade țeapăn pe o rin.

Experimentatorul ride înveselit. Gauchosii supărați vociferează.

Treptat — deși destul de repede —, bivolul negru se acoperă de promoroacă. Pe grumajii lui încep să crească țurțuri de gheață. Inventatorul hohotește și-l ține mai departe în bătaia aparatului. Un gauchos vine supărat la inventator și vrea să-i smulgă aparatul. Cei de față îl rețin.

În cele din urmă, bivolul e complet acoperit de promoroacă și de țurțuri de gheață, cu toate că în jur e cald, iarbă verde și soare strălucitor.

Experimentatorul se decide în sfârșit să nu mai țină animalul sub proiecția aparatului. Un gauchos ia un topor și începe să taie hălci din bivol. Cineva din comisie scoate portofelul și oferă gauchosilor o compensație bănească pentru paguba suferită, apoi grupul se urcă în elicopter și-și ia zborul, în vreme ce gauchosul cu toporul în mină se oprește din tăiat, se închină și apoi amenință cu pumnul pe cei din elicopterul de sus.

După ce termină vizionarea microfilmului nr. 167.184 C., Igor dădu nemulțumit din cap și reîncepu ocupația sa favorită: contemplarea fotografiilor frumoasei femei și a însoțitorului ei. Rind pe rind le cercetă cu atenție, le suci și le răsuci pe toate fețele, ba chiar scoase din buzunar o lupă cu care examinează îndeaproape trăsăturile bărbatului. Hotărât lucru, acest inginer din Extremul Nord fusese atins de lovitura de trăsnet a îndrăgostiților, căci numai astfel se poate explica de ce acorda atita importanță unui bărbat pentru că acesta se plimba la braț cu femeia visurilor sale!...

De fapt trebuie să recunoaștem că această femeie l-a pasionat din prima clipă pe Igor Savciiov. Ea nu era alta decît Pepitta, frumoasa argentiniană pe care a cunoscut-o în avorachetă.

Desigur că aceeași pasiune l-a împins să telefoneze și lui Vilsan: a dorit să-și cunoască rivalul (închipuitul său rival!). Altfel ce rost a avut intervenția sa, mai ales că altfel Vilsan nici n-ar fi știut de dispariția Pepitței! Este evident că urmarea să semene descurajare în sufletul logodnicului Pepitței spre a-și asigura mai mulți sorți de izbîndă în cucerirea tinerei femei.

Pe de altă parte trebuia să fii de un optimism cum numai un îndrăgostit e capabil să fie spre a-ți pregăti terenul viitoarei fericiri cu o ființă care, după toate datele, nu mai este printre cei vii. Dar speranțele amorozaților sînt proverbiale!...

Și cînd te uîși la acest Igor Savciiov, solid, mătăhălos, blond, cu fața lată, țî-l imaginezi foarte ușor colindînd prin tundră incoțomănat în blănuri, într-o sanie trasă de reni sau bind ceai sub un pin, într-o margine de pădure înghețată, pe unde lupii cu ochii sticlînd verzui în depărtare dau fircoale într-o noapte întunecoasă și geroasă, dar cine ar putea bănui că sub înfățișarea aceasta se ascunde un suflet pasionat!...

Sau poate că inginerul trecea printr-una dintre acele crize sentimentale care lovesc uneori chiar și pe acești severi și cumpătați oameni din nord, crize în care nu-s de recunoscut sub raportul vieții sufletești.

Iată-l cum oțtează privind drept în ochii femeii din fotografie,

cum se încruntă și puștește pe nas când se uită la necunoscutul ce o ține de braț, cum dă cu degetul un hobitnac peste fotografie, inciudat, și o aruncă pe birou, cum o reia și o viră în buzunar.

Pe urmă răsfoiește iar ziarul...

A găsit în sfârșit ceva ce-l interesează. Ah, e vechea poveste cu „mașina de produs frig“. Să vedem ce mai scrie ziarul:

„Aflăm din surse sigure că, în urma experiențelor reușite și a demonstrațiilor concludente pe care le-a făcut cu aparatul generator de frig, inginerul Alvarez y Sevilla tratează cu marele trust exportator de carne congelată «Refrigeration» vânzarea brevetului acestei invenții.

Inginerul ne-a declarat textual:

— Am propus consiliului de administrație introducerea aparatului meu. Se știe cit de complicate și de scumpe sînt instalațiile frigorifere de astăzi. Ele comportă tone de fierărie și soluții chimice și absorb importante cantități de energie electrică, ceea ce le face să fie foarte costisitoare. Imensele abatoare din Chicago, modernele instalații de depozitare a cărnii congelate din Buenos Aires și anexele lor consumă anual cam o cincime din bugetul lor pentru întreținerea rețelei frigorifere pînă la consumarea cărnii congelate de către marele public.

În general s-a extins atît de mult metoda de conservare a alimentelor încît industria alimentară nici nu mai este de conceput fără acest auxiliar prețios care este frigul artificial. Dar trebuie să recunoaștem că actuala metodă de produs «frig industrial» este prea costisitoare. Avem nevoie de ceva cu mult mai rentabil.

Invenția mea, mașina de produs frig «a.y.s.», va revoluționa «industria frigului». Ea va face ca actualele instalații frigorifere pe care le folosesc marile trusturi să ajungă niște simple fiare vechi, bune de aruncat la gunoi. Productivitatea muncii va crește, iar prețul de cost va scădea uluitor. Am calculat că dacă în uriașa hală de stocaj a cărnii congelate din Chicago se cheltuiește azi pentru fiecare grad sub zero circa 1.000 de dolari pe oră, cu «a.y.s.»-ul meu se vor cheltui numai 10 dolari, sumă desigur derizorie...

Pe de altă parte, mister Randolf Gansboroug, președintele trustului «Refrigeration», ne-a făcut următoarea comunicare:

— Da, este adevărat. Consiliul de administrație studiază propunerea inginerului Alvarez y Sevilla. S-au făcut probe pe teren. Așteptăm rezultatele experților“.

Igor Savciov își scoase carnetul și-și notă ceva. Apoi răsfoi mai departe. Deodată fu cuprins de nervozitate. Cu miinile tremurînde, cotrobăi prin buzunare și scoase fotografiile cercetate adineauri. Alese în grabă pe cea unde tînăra argentiniană apărea la braful unui străin și, tremurînd de emoție, o pusă alături de o fotografie apărută în „Pueblo“.

Păcat că nu i-ați văzut expresia feței cînd a descoperit, în sfârșit, ceea ce probabil căuta: portretul publicat de ziar ca fiind al inginerului Alvarez y Sevilla, inventatorul „a.y.s.“-ului semăna perfect cu omul din fotografie!...

Igor pocni din degete. Exuberanța sa atrase privirile celor din jur. Într-adevăr era pradă unei mari surescîtări. Ca să și-o calmeze, incenu iar să răsfoiască ziarul.

În nr. 189.049 citi iar:



„Președintele consiliului de administrație al trustului «Refrigeration» ne-a făcut următoarea declarație în legătură cu invenția «a.y.s.»-ului (mașina de produs frig).

— Raportul experților noștri conchide că «a.y.s.»-ul inginerului Alvarez y Sevilla este un aparat util. Consorțiul îi va cumpăra brevetul.“

Igor Savciov își notă iar în carnețel. Apoi răsfoi multe pagini pînă cînd, în sfîrșit, dădu peste un anunț cu privire la persoana ce-l interesa.

Iată ce conținea nota :

„La redacție s-a prezentat inginerul Alvarez y Sevilla, despre a cărei invenție, mașina de produs frig, am scris acum un an referînd că marele trust «Refrigeration» i-a cumpărat brevetul. Inginerul ne-a declarat următoarele :

— Am încheiat acum un an un contract cu consiliul de administrație al lui «Refrigeration» prin care mi-am vîndut brevetul nr. 30.748 privind invenția mea «a.y.s.» (mașina de produs frig). Nu am acceptat decît 25.000 de dolari avans, urmînd ca trustul să-mi plătească dividende din aplicarea și exploatarea invenției mele, înlocuind vechile instalații frigorifere, uzate și demodate, cu aparatura propusă de mine. A trecut un an de atunci, și trustul nu-mi introduce aparatura în halele sale de stocaj. Mă voi adresa justiției“.

Igor Savciov începu să se înveselească. Se părea că este satisfăcut că lui Sevilla îi merg prost afacerile ! Cu cîtă plăcere a citit el în alt număr al ziarului nota apărută sub titlul :

#### MULT ZGOMOT PENTRU NIMIC

S-a primit la redacție următoarea scrisoare cu rugămintea de a fi publicată :

„Onorabilului director al ziarului «Pueblo»

În ziarul dv. nr. 189.401 ați publicat o declarație a inginerului Alvarez y Sevilla în legătură cu o invenție a sa. Vă vom fi recunoscători dacă, în scopul lămuririi cititorilor, veți publica și declarația noastră. Este adevărat că anul trecut consiliul de administrație a încheiat un contract pentru exploatarea brevetului nr. 30.748 (mașina de produs frig) a susnumitului inginer. De asemenea este adevărat că trustul s-a angajat să introducă aparatul «a.y.s.» al inventatorului în locul actualelor instalații frigorifere, dar — nota bene — numai dacă aceasta nu va prejudicia interesele acționarilor noștri. Există această clauză în contract, și consorțiul nostru trebuie s-o respecte. Or, în urma raportului nr. 0374 I.B. din martie 1975 făcut consiliului de administrație de către o comisie specială, s-a constatat că introducerea aparaturii «a.y.s.» în industria frigului nu-i oportună. Trustul nostru a adus la cunoștință acest lucru inginerului Sevilla și s-a obligat a-l despăgubi cu suma de 100.000 de dolari numai în cazul cînd consimte să abandoneze proiectele sale de comercializare a «a.y.s.»-ului și să nu mai aducă nici o îmbunătățire actualei aparaturi a mașinii de produs frig. Ținem să subliniem că ne-am putea adresa și noi justiției și am avea cîștig de cauză, nemaifiînd obligați la plata nici unei compensații, dar considerente de ordin umanitar care au călăuzit și călăuzesc permanent consiliul

de administrație al acestui consorțiu ne-au îndemnat la compromisul echitabil ce îl propunem într-o chestiune în care s-a făcut cam prea mult zgomot.

Al dv. sincer  
Randolf Gansboroug  
președintele consiliului de administrație  
al trustului «Refrigeration».

Peste câteva săptămîni la rubrica juridică a ziarului „Pueblo” a apărut o mică dare de seamă :

### „AFACEREA ALVAREZ Y SEVILLA

Curtea de casație a respins ieri ca nefondat recursul inginerului Alvarez y Sevilla îndreptat împotriva consorțiului «Refrigeration». Dosarul întregii afaceri a fost astfel definitiv clasat, cișlig de cauză obținînd trustul. Cheltuielile de judecată la care a fost obligat reclamantul în urma respingerii acțiunii sale au fost cu generozitate suportate de firma pe care acesta a încercat s-o șantajeze în interesul său“.

Igor mai răsfoi cităva vreme ziarul, apoi întrebă vorbind într-un microfon :

— Vă rog, mai există vreo publicație care s-a ocupat de cazul Alvarez y Sevilla după data de 1 iulie 1976 ?

O voce îi răspunde :

— Un moment... Să consultăm detectorul electronic. Da, încă șapte publicații. Să vi le dăm ?

— Desigur ! În fișierele de documentație bibliografică pe benzi de magnetofon privind campaniile de presă asta-i tot ce există în legătură cu invenția lui Alvarez y Sevilla ?

După câteva clipe, răspunsul veni prompt :

— Deocamdată, da. Să mai căutăm pe la clasoarele cu „efemride“ ale cotidianelor. Dacă vom găsi, vă vom înștiința.

Un teanc de ziare și reviste sosiră pe o bandă rulantă. Sibe-rianul le luă și le răsfoi plictisit.

Un singur articol îi atrase atenția. Apăruse într-o revistă de format mic și cam sărăcuță. Purta un titlu sugestiv însă :

### „GENEROZITATEA CUI ?

Zilele trecute s-a dat sentința în procesul intentat de inginerul Alvarez marelui consorțiu «Refrigeration». Cine credeți c-a ciștigat ? Cine poate avea dreptate ? Un inventator sau un bancher ? Dar poate că nu acesta e lucrul cel mai important, dar e concludent pentru cine știe cît de cît cum merg lucrurile la noi. Alt aspect vrem să-l relevăm : «generozitatea marelui capital».

Imaginați-vă : un pirlit de inventator vine cu un aparat care reduce prețul de cost de o sută de ori. În primul moment conducerea e uluită. Apoi se entuziasmează. Face un contract cu omul salvator și îi promite marea cu sarea. El e fericit. Apoi o comisie vine la consiliul de administrație și-l cheamă la ordine. «Vă dați seama ce faceți ? Am investit o sumă uriașă acum șase luni în construirea noilor noastre instalații a căror montare e încă în curs. Instalațiile noastre sînt evident inferioare deocamdată față de recenta invenție și dau o producție mică și scumpă. Dar am băgat bani în ele. Trebuie întii să ne scoatem capitalul investit și abia

după aceea le vom putea schimba. Altfel dividendele noastre se duc dracului...

În consecință, achiziționați pe o sumă minimă invenția inginerului Alvarez ca să nu se găsească cumva alt trust s-o fructifice, fiindcă atunci am avea un concurent primejdios, dar în nici un caz să nu i-o puneți în aplicare...»

Nu-i așa că în lumina aceasta «generozitatea» trustului «Refrigeration», care se oferă să despăgubească cu 100.000 de dolari un inventator încăpăținat și să plătească cheltuielile de judecată atunci când justiția noastră «oarbă» — într-adevăr oarbă — l-a condamnat la plata cheltuielilor de judecată apare ca un gest nespus de grăitor?»

În alte publicații, diferite note, reportaje și comentarii întregau epilogul „afacerii a.y.s.”.

„Între geniu și nebunie există doar un mic prag despărțitor ce poate fi sărit cu multă ușurință — scria ziarul „Noticias”. Inginerul Alvarez y Sevilla a avut incontestabil o idee genială cu mașina de produs frig, dar, din păcate, invenția sa este încă incomplet pusă la punct, iar, pe de altă parte, evenimentele din ultima vreme pun sub semn de îndoială facultățile mintale ale inventatorului, care se comportă într-un mod cel puțin... straniu pentru un om în toate mințile. Spre a dovedi lumii eficacitatea invenției sale, el s-a dus cu aparatul de produs frig în grădina publică «El conchistador» din centrul orașului și a «înghețat» toate fântinile arteziene din grădină. În bazinul central unde creșteau celebrele flori de lotus a făcut un minunat teren de patinaj, spre marea bucurie a copiilor prezenți.

Pe de altă parte a declarat reporterilor sosiți la fața locului că, dacă ar vrea, ar putea să facă să înghețe și celebra cascadă a Niagarei, dar dorește mai întâi «să-i înghețe singele în vine» lui sir Randolf Gansboroug, președintele consiliului de administrație al trustului «Refrigeration».

De asemenea și-a permis să insulte justiția țării și să declare că tot aparatul nostru judecătoresc nu-i decît o jalnică marionetă care joacă după cum trage sforșele marele capital”.

În ziarul „Los cabaleros” nr. 1.087 din august 1976 se putea citi:

### „UN SCANDALAGIU NEBUN

În urma repetatelor scandaluri și amenințări, a nenumăratelor insulte și jigniri pe care inginerul Alvarez y Sevilla le-a adus organelor conducătoare ale economiei noastre naționale, procurorul public a intențat un proces numitului inginer, acuzându-l de calomnierea și ultragiurarea personalităților noastre de răspundere din conducerea statului. În fața instanței, avocatul acuzatului a cerut circumstanțe atenuante invocînd... dezechilibrul mintal al clientului său. Acesta a protestat vehement. Există oare vreun nebun care să-și recunoască propria nebunie? Dar experții medicali s-au pronunțat pozitiv în această privință, așa că acuzatul a fost achitat ca iresponsabil, iar trustul «Refrigeration» s-a obligat să suporte cheltuielile cu internarea fostului colaborator într-un ospiciu de alienați mintali, gest care a impresionat profund opinia publică, căci el arată cit de generoase sînt marile noastre consorții chiar cu aceia care caută să le exploateze într-un fel sau altul, făcînd caz de un contract pe care atunci cînd îl

semnează il socotesc mană cerească, iar după aceea încearcă să stoarcă un profit exagerat".

Nici acest ironic articol din revista de format mic și cam sărăcioasă „Il toreadore“ nu a scăpat neobservat lui Igor.

### „NEBUNUL

Inginerul Alvarez y Sevilla a înnebunit!...

A inventat un aparat de produs frigul, a vîndut brevetul, a așteptat un an să i se comercializeze invenția, a acționat trustul achizițor în judecată, nevrînd să primească recompensa oferită de trust pentru că s-a răzgîndit să-i mai folosească invenția, a pierdut procesul pentru că «așa i-a fost scris», este la rîndu-i judecat pentru ultragiurea unor reprezentanți de seamă ai vieții noastre publice și poate că și-ar fi ispășit cutezanțele la închisoare dacă medicii nu l-ar fi declarat... nebul.

Cum să nu înnebunești cînd ai trecut prin atîtea?

Credem însă că nebul a fost bietul Alvarez cu mult mai dinainte. Numai astfel se explică cum de a fost atît de naiv să creadă că un trust ca «Refrigeration» o să-și vîndă instalațiile la fier vechi și o să introducă în schimb aparatură nouă pretutîndeni? Marele consorțiu are o mulțime de furnizori care trăiesc «cum pot și ei» din dividendele fabricilor ce produc materialele necesare instalațiilor actuale ale trustului «Refrigeration». Pe acestea cine le va mai alimenta cu comenzi? Și pe urmă e o nebulie să-ți închipui că poți emite noi acțiuni pe piață pentru a strînge un alt capital necesar noilor instalații, deoarece acest lucru ar atrage după sine scăderea cursului vechilor acțiuni...

Te-ai gîndit la toate acestea, don Alvarez, cînd ai intentat proces firmei «Refrigeration»? La asta numai un om sănătos la cap se poate gîndi. De altfel nici prin minte nu ți-a trecut — nu-i așa? — că judecătorii cărora te-ai înfățișat la Curtea de casație or să aibă un cap limpede și or să-și dea seama că prosperitatea Americii au făcut-o marile trusturi și consorții, iar nu niște incorigibili vișători ca tine!...

Du-te la ospiciu, Alvarez! Acolo generozitatea «protectorilor» tăi îți asigură un blid cu linte. Mînincă-l pină la fund. Ai plătit fiecare bob mult prea scump pentru ca să pierzi vreunul. Dacă în cămașa de forță o să-ți mai vină vreo idee, nu o breveta și nu incheia nici un contract. Spune-o mai bine unui nebul de-al tău. El ți-o va plăti cu o ceapă degerată și va pretinde că ți-a dat un milion de dolari. Nu-i judeca prea aspru: e nebul, dar e sincer. Ceilalți nu sînt nebuni, dar în schimb... nu-s sinceri.

Te-ai lămurit? Nu prea creș, pentru că un nebul din momentul în care recunoaște că-i nebul înseamnă că s-a vindecat de nebulie, că nu mai e nebul...".

Articolul era semnat: Nicolò Alfieri.

Igor se sculă brusce de la masă.

O satisfacție greu de reținut se vedea pe fața sa.

Ieși val-virtex din bibliotecă și, luînd un elicopter-taxi, se duse la redacția revistei în care apăruse ultimul articol semnat de Alfieri cerînd să vorbească cu acesta.

Redacția revistei „Il toreadore“ nu cuprindea decît o singură ca-

meră la etajul 27 al unui imens bloc de pe bulevardul central. Un singur om l-a întâmpinat pe Igor : secretarul de redacție.

— Nicolo Alfieri, zimbi ei scoțindu-și ochelarii și frecându-și timplele și fruntea cu un gest obosit, Nicolo Alfieri nu mai lucrează de mult la noi, signor. Cred că îl găsiți în Antile, dacă aveți absolută nevoie de el. A primit o moștenire grasă de la o mătușă bătrână, care, murind, i-a lăsat o imensă plantație de cacao în insula Curaçao...

— Păcat ! suspină Igor tamponându-și fața cu batista, ostentiv de grabă și alergătură. Am citit ceva în revista dv. și m-ar fi interesat unele amănunte.

— Ce amănunte, signor ? își puse secretarul iar ochelarii pe nas. Poate vă pot servi eu !

Savciov ezită câteva clipe, apoi se hotără :

— Vedeți, eu... sînt reprezentantul firmei „Holod“<sup>1</sup> din Verhoiansk...

Interlocutorul său începu să ridă și puse în mișcare un ventilator pe care-l îndreptă spre siberian :

— Trebuie să vă fie foarte cald, insuportabil de cald, signor, dacă veniți de acolo...

— Într-adevăr, își trase Igor gulerul cu degetele, încercînd să-l mai lărgească, este cald, dar totuși suportabil... Firma noastră se interesează de invenția inginerului Alvarez y Sevilla, despre care Alfieri a scris un articol în revista dv.

— Ah, inginerul acela nebun !... Știu ! Îmi amintesc. E o chestiune mai veche asta. Sînt vreo doi ani, îmi pare, de atunci... Era vorba de un aparat de produs frig...

— Exact ! Voiam să știu unde-i inginerul acum și dacă mă pot pune în legătură cu el. Credeam că Alfieri mă va putea pune pe urmele celui pe care-l caut.

— E o afacere serioasă, signor ? întrebă secretarul oferind lui Savciov o havană. Dacă e o afacere „importantă“, aș încerca să vă informez eu...

— În orice caz, firma „Holod“ nu uită niciodată să-și recom-penseze colaboratorii.

— Cu ce se ocupă firma „Holod“ ? mai întrebă secretarul.

— Cu... v-am spus, cu... frigul.

Secretarul se răsturnă pe spătarul scaunului și hohoti copios :

— Adică... vindeți înghețată la Polul Nord ? Asta-i bună ! ...Păi la Verhoiansk nu-i punctul cu temperatura cea mai scăzută de pe glob ? Acolo n-aveți cel mai... autentic „frig natural“ din lume ?... Sancta Madona, să mă fi trăsniț, dar n-aș fi putut să-mi imaginez așa ceva ! Și vă merg bine afacerile, signor ?

Secretarul ridea în gura mare. Scăpase havana pe jos și acum se aplecase s-o ridice. Dar Igor vorbi pe un ton serios, cît se poate de convins :

— Degeaba rizi, signor. La noi frigul produce căldură...

Secretarul conțeni hohotitul și suflă un roțogol de fum din havană.

— Da, reluă Igor, frigul produce căldură. Nu vă pot dezvălui secrete de... fabricație, dar ați pot să vă spun : dacă închideți un circuit electric cu două bare de metal diferit sudate între ele și dacă lăsați să treacă un curent electric prin circuit, una dintre barele su-

<sup>1</sup> Cuvînt ce înseamnă pe rusește frig.

date se încălzește, alta se răcește... Sînt aproape 150 de ani de cînd Charles Peltier a descoperit acest fenomen. Ei bine, noi am reușit, prin mijlocirea unor semiconductori, să facem să se încălzească bara caldă în aceeași proporție în care o răcim pe cea rece. Cu alte cuvinte, cu cît bara rece este supusă unei temperaturi mai joase, cu atît cea caldă dă o temperatură mai înaltă. E de ajuns la noi, la Verhojansk, ca într-o astfel de instalație bara rece să stea afară în aer liber, iar cea caldă în casă, pentru ca cea din casă să devină „calorifer“, în vreme ce bara din exterior să suporte temperaturi de  $-40^{\circ}$  sau  $-50^{\circ}$ . Cu cît va fi mai frig afară, cu atît va fi mai cald în casă... Și invers: în țările calde, bara rece instalată în frigider dă temperaturi joase, cu atît mai joase, cu cît clima este mai caldă și aerul mai fierbinte... Firma „Holod“ tocmai aceasta face: utilizează frigul pentru a produce căldură. Dar temperaturile joase naturale din Extremul Nord nu ne mai sînt suficiente pentru că, înțelegeți dv., ca să produci căldură mare este nevoie implicit și de frig corespunzător... Invenția lui Alvarez y Sevilla în acest scop ne interesează.

— Mă iertați, signor. A fost o mică indiscreție gazetărească. Sigur, n-am nici un drept să mă interesez de afacerile firmei „Holod“, dar, vedeți, așa sînt gazetarii dacă sînt gazetari: trebuie să iscoadească și să întrebe pretutindeni și mereu. Acum, în schimb, să vă dau și eu cîteva informații.

Igor își scoase carnețelul din buzunar pregătindu-se să noteze:

— După cîte știu, încep să explorez secretarul memoria, cazul Alvarez s-a terminat cam așa: inginerul a stat cît a stat la ospiciu, dar nu prea mult, o lună, două, și într-o zi a evadat. De unde știu acest lucru? Iată de unde! se sculă el și porni spre un dulap, de unde scoase o colecție de ziare. Scurt timp după evadare, toate zările au fost pline pe pagini întregi de un reportaj senzațional: Jefuirea Băncii Naționale. În aceste reportaje se făcea evidentă legătura dintre evadarea inginerului Alvarez și spargerea băncii. Citiți și pe urmă vom mai discuta, signor, apoi îi puse colecția lui „Pueblo“ în față.

#### „CEA MAI MARE LOVITURA A SECOLULUI: ATĂCUL BANDITESC DE LA BANCA NAȚIONALĂ

*O lovitură în stil gangsteresc. Cine este autorul? Misterul „celor trei sloiuri de gheață“.*

În ziua de 13 decembrie, la ora 5 dimineața, rondul obișnuit a dat semnalul de alarmă. Într-o clipă, toate sirenele au început să urle, și tot cartierul a apărut la ferestre.

Prima mașină a poliției, sosind în fața porții de intrare a băncii, a găsit rondul care dăduse alarma păzind intrarea. În ghereta din stînga, unde trebuia să se afle paznicul, poliția dădu peste un om, dar acesta era... congelat. Un strat gros de doi centimetri de gheață îl poleia de sus pînă jos. Semăna cu un bloc de marmură în care un sculptor a început să fasoneze, rudimentar încă, statuia unui om. Bineînțeles că paznicul era mort. Înghețase de frig. Calota de gheață îl facsimilă unul, ne arată însă că în noaptea de 12 spre 13 decembrie cea mai scăzută temperatură înregistrată a fost de  $+21^{\circ}$ .

#### *Frigul care ucide*

Pătrunzînd în interior, poliția a găsit pe al doilea paznic transformat la fel într-o statuie de gheață. Al treilea paznic de la camera

de tezaur era în schimb neacoperit de gheață, dar rece ca un mort. Ușa blindată a camerei de tezaur larg deschisă dădea indicii asupra mobilului. Într-adevăr, din camera de tezaur s-au furat circa 200.000.000 de dolari — sumă compusă în mică parte din bancnote, grosul fiind alcătuit din giuvaericele, lingouri de aur. Astfel hoțul sau hoții au și avantajul de a fi pus mîna pe o pradă greu de identificat. Dacă ar fi furat pachete cu bani, monedă națională, cum seria acestor bancnote este de obicei notată, urmărirea acestor serii ar fi dus pînă la urmă la indicii care să-i demaște pe gangsteri. Dar diamantele, perlele, giuvaericele, lingourile de aur și celelalte se pot plasa ușor, cu mici transformări, pe piața mondială.

*Cine-i păgubașul?*

Ceea ce a surprins organele anchetatoare a fost faptul că dintre toate boxele camerei de tezaur numai una a fost jefuită: boxa cu safeul concernului «Refrigeration». Caseta ei a fost golită pînă la o centimă. Toate celelalte au rămas neatînse.

*(Urmare în numărul viitor)*



## ATENȚIUNE!



**Cu jocul apărut în pagina a doua a acestui număr începe cea de-a doua etapă a concursului organizat de Clubul glumetilor. Urmăriți cu regularitate problemele publicate atît în revista „Știință și tehnică” cît și în colecția de povestiri. Rezolvările vor fi trimise toate o dată la sfîrșitul celei de-a doua etape.**

**CLUBUL GLUMETILOR**



Coperta-desen : ION DRUGA

# PRONOSPORT

*expres*



*Ti-ai depus  
buletinul?*  
**MIERCURI**  
*Tragerea*

## Campionatul MONDIAL FOT de BAL



CONCURSIUN

*Speciale*

NUMEROASE  
**PREMI  
IN  
BANI**

1 AUTOMOBIL  
5 MOTOCICLETE  
3 CEASURI  
DE AUR  
20 FRIGIDERE  
6 ARAGAZURI  
ETC. ETC.  
**GRATUIT**

**Prono**

**sport**



**GRATUIT**



ARGENTINA  
FRANTA  
PARAGUAY  
TARA GALILOR  
SCOTIA  
BRAZILIA  
AUSTRIA

R.P. UNGARA

R.F. GERMANIA

MEXIC

R. CECHELOVICA

ANGLIA

U.R.S.S.

SIEDIA

IRLANDA DE NORDE

R.F. IUGOSLAVIA



# PREDAȚI METALELE VECHI

1000Kgr

la

300Lei

**ICM**

*in București  
la depozitele din:  
Str. Cuștinul de Argint nr. 14  
și Sos. Gării  
Ober nr. 18.*



*și la toate depozitele*

**I.C.M.** din  
**TARA**



APARE DE TREI ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU